

N:o 75.

Af herr **G. A. E. Kronlund**, *om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om framläggande af förslag i syfte att erhålla strängare straffbestämmelser för vittnen, som utan laga förfall från rätten uteblifva.*

Uti en vid förra riksdagen i Andra Kammaren afgifven motion hemställde jag om ändring af 17 kap. 3 § rättegångsbalken, åsyftande strängare straffbestämmelser i fråga om vittnes utevaro från rätten.

Såsom motiv därför framhöll jag bland annat, hurusom, då ändamålet med den stadgade påföljden vore att tvinga vittnet till inställelse, det vore uppenbart, att denna påföljd med hänsyn till det obetydliga beloppet skulle förfela sin åsyftade verkan, hvilket äfven torde vara hvarje med vår rättskipning förtrogen persons erfarenhet. Vittnespligten vore ju ofta en tung pligt, och gifvet vore, att mången, instämd att vittna, läte egna angelägenheter och annan hänsyn än sin medborgerliga skyldighet gå framför den sistnämnda, synnerligast då ansvaret för försummelse i detta afseende vore så ringa.

Såsom en bland orsakerna till den ofta öfverklagade långsamheten i rättskipningen finge man otvifvelaktigt särskildt beträffande underdomstolarne å landet räkna den här ofvan angifna bristen på effektivitet i vittneskallelsen. För rättskipningen inom städernas jurisdiktion med deras ofta återkommande domstolssammanträden torde olägenheten ej blifva så känbar. Ett vittnes uteblifvande från ett domstolssammanträde å landet vållade deremot ett onödigt uppskof af ända till ett år med handläggningen af ett mål.

I många fall kunde man i vittnens utevaro se ett uppenbart försök af ena parten att draga ut på tiden med målets afgörande. De ringa vitesböterna för vittnenas utevaro betalades ofta af den tredskande parten, som i deras utevaro såge ett förträffligt medel att vinna tid.

En ännu större rättskränkning än nu sagda blefve en följd af omordade förhållanden, när vittnesförhör påkallades i fråga om häktad person. Ett vittnes utevaro vållade vanligen tre veckors uppskof med ranssakningen, en menniska beröfvades derigenom sin frihet under tre veckors längre tid, än hvad rättvisligen bort ske, staten finge vidkännas utgifter för fängstransport, för fångens bespisning, för nämndemän, för brottmålsdomare, der sådana, såsom t. ex. i flera norrländska län förekomme och anlidades, och för allt detta drabbades uteblifna vittnen af kronor 1: 50 i böter.

I ofvan åberopade omständigheter synes mig ligga tillräckligt talande skäl för en ändring i nu gällande föreskrifter i denna fråga och införande af strängare straffbestämmelser för vittnes utevaro från rätten.

Ehuru min förstnämnda motion i detta syfte vid föregående riksdag, fastän tillstyrkt af lagutskottet, delade samma öde, som drabbade hela förslaget till lag angående bevisning inför rätta, hyser jag dock den öfvertygelsen, att detta ej berott på att icke motionens syfte behjertades, utan derpå, att densamma i sin helhet influtit i nämnda lag och derfor delade dess fall.

På grund deraf vågar jag, under åberopande af hvad jag här ofvan anfört, hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till ändring af 17 kap. 3 § rättegångsbalken i nu angifna syfte.

Stockholm den 26 januari 1898.

Georg Kronlund.